

VÝKON DŮKAZU V EÚ A V OSTATNÝCH ŠTÁTOCH SVETA

JUDr. Tatiana Hačková
September 2007

Aplikovateľné medzinárodné inštrumenty

- I. EÚ – Nariadenie Rady (ES) č.1206/2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach publikované v Mimoriadnom vydaní Úradného vestníka kap.19/zv.4 (27 štátov EÚ)
- II. a/ Zmluvné štáty Haagskeho dohovoru – Dohovor o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach (Haag 18.3.1970, vyhl. č. 129/1976 Zb.) (44 zmluvných štátov)
- II.b/ BaH, Macedónsko, Maroko, Srbsko, Surinam, Arménsko, Kirgistan, Libanon, Moldavsko, Uzbekistan, Svätá Stolica - Dohovor o civilnom konaní (Haag, 1.3.1954, vyhl. č. 72/1966 Zb. – nahradený novým HD o výkone dôkazov)
- III. Dvojstranné zmluvy o právnej pomoci v občianskych, rodinných a trestných veciach s rôznymi najmä bývalými socialistickými štátmi

I. EÚ – Nariadenie Rady (ES) č.1206/2001

- Adresa osoby, voči ktorej má byť výkon dôkazu prevedený musí byť súdu známa, nie je možné o ňu žiadať prostredníctvom cit. Nariadenia, ani sa nesmie spájať žiadosť o doručenie so žiadosťou o výkon dôkazu
- Povinné použitie predpísaných tlačív a použitie určeného jazyka na vyplňanie tlačív (čl. 4 ods. 3)
- Zasielanie žiadostí priamo prijímajúcemu orgánu v cudzine bez prostredníctva ministerstva (čl. 2 ods.1)
- Prípadné prílohy tlačíva (napr. otázky, ktoré má cudzí súd položiť vypočúvanej osobe) musia byť opatrené prekladom súdneho prekladateľa do úradného jazyka prijímajúceho štátu „Preklady Pobaltské štáty –prekladateľ ad hoc - § 15 zák.č. 382/2004 Zb. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch“
- Výkon dôkazu je v zásade v EÚ bezplatný okrem odmien znalcom a tlmočníkom a použitia osobitnej formy. Povinnosť nahradiť tieto poplatky účastníkom sa spravuje právnym poriadkom ČS dožadujúceho štátu.

Iné spôsoby vykonania dôkazu podľa tohto nariadenia (čl.11,12 a 17)

- Účastníci konania a ich právni zástupcovia majú právo zúčastniť sa a tiež podieľať sa na vykonaní dôkazu (čl. 11) ak to dovoľuje právny poriadok dožadujúceho štátu a požiadajú o to. Dožiadaný súd v takomto prípade informuje účastníkov na tlačive F v prílohe nariadenia o mieste a čase prípadne podmienkach výkonu dôkazu.
- Zástupcovia dožadujúceho súdu majú právo byť prítomní na vykonaní dožiadania, ak je to zlučiteľné s právnym poriadkom dožadujúceho súdu. Dožiadaný súd určí podmienky za ktorých sa títo môžu podieľať na vykonaní dôkazu (čl. 12)
- Nariadenie pripúšťa aj priamy výkon dôkazu dožadujúcim súdom na území iného ČS. Vtedy sa žiadosť zasiela ústrednému orgánu podľa čl. 3 ods.3 štátu a tento v spolupráci so súdom stanoví podmienky výkonu dôkazu. Takýto výkon dôkazu je možný len na dobrovoľnom základe – nesmú byť použité donucovacie prostriedky (čl. 17)

II. Dohovor o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach (Haag 18.3.1970, vyhl. č. 129/75)

- V ČŠ EÚ bol nahradený nariadením 1206/2001
- len ak je známa adresa osoby a nesmie sa spájať so žiadosťou o doručenie písomností
- Uplatňuje sa voči ostatným zmluvným štátom tohto dohovoru a zatiaľ voči Dánsku v
- Odporúča sa použitie formalizovaných tlačív, ktoré sa vyplňajú v jazyku prijímajúceho štátu, prípadne v AJ alebo FJ-musí byť tlmočník. Vzor tlačiva je v prílohe vyhlášky
- Žiadosť s prípadnými prílohami zasiela súd dvojmo priamo prijímajúcemu orgánu označenému na stránke www.justice.sk v linku „Medzinárodné právo-Haagska konferencia-Viazanosť dohovormi“

Náležitosti žiadosti podľa HD

- V horných rámečkoch uviesť adresu ústredného prijímajúceho orgánu a adresu odosielajúceho orgánu aj s číslom konania
- V ostatnom postupovať podľa predtlače. Nezabudnúť guľaté razítko súdu a podpis sudcu, VSÚ

Výhody a nevýhody použitia HD

- Výhody: zjednodušuje zasielanie v porovnaní s dvojstrannými zmluvami, ktorých použitie sa nevyklučuje – žiadosť sa zasiela priamo ústrednému orgánu dožiadaného štátu bez prostredníctva MS SR
- Nevýhody: a/ nesmie sa spájať so žiadosťou o doručenie písomností, čo naopak umožňujú „staré“ dvojstranné zmluvy, b/ neumožňuje zisťovanie adresy, c/ povinné použitie formalizovaných tlačív

III. Dvojstranné zmluvy o právnej pomoci

- V rámci EÚ sa môžu naďalej uplatňovať popri nariadení o vykonávaní dôkazov **len** vo vzťahu k ČR, MR a PR na základe čl. 21 nariadenia
- Uplatňujú sa pre vykonanie dôkazu v Afganistane, Albánsku, Alžírsku, Austrálii, Jemene, Južnej Afrike, Kanade, KLDR, Kube, Mongolsku, Nový Zéland, Chorvátsku, BaH, Srbsku, Čiernej Hore, Macedónsku, Sýrii, Švajčiarsku, Tunisku, Turecku, Vietname, štátoch bývalého ZSSR okrem Kirgizska a Gruzínska
- V jednej žiadosti sa môže spájať dožiadanie o doručenie písomností s dožiadaním o výkon dôkazu. Niektoré zmluvy pripúšťajú žiadať o zistenie adresy účastníka, svedka.

Kontaktné linky na web stránky

- EU – nariadenia
http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivi/html/index_sk.htm
- Haagske dohovory -
http://www.hcch.net/index_fr.php?act=conventions.listing len vo FJ alebo AJ alebo v SJ na našej stránke www.justice.sk – Medzinárodné právo-Haagska konferencia – Viazanosť dohovormi
- Dvojstranné zmluvy v „Prehľad viazanosti najdôležitejšími medzinárodnými zmluvami v oblasti MPSaP

Náležitosti dožiadania o vykonanie dôkazu podľa dvojstr. zmlúv

- Obsah a forma dožiadania je uvedená v zmluvách: označenie dožadujúceho slovenského súdu, označenie cudzieho dožiadateľského súdu („Príslušný súd pre obec“), označenie účastníkov, označenie veci, označenie požadovaného dôkazu, otázky, ktoré majú byť zodpovedané, dátum, podpis a guľatá pečiatka
- Dožiadanie musí byť opatrené prekladom súdneho prekladateľa
- Niektoré štáty vyžadujú zaslanie dožiadania v dvoch vyhotoveniach (napr. Austrália, Kuba, Švajčiarsko)
- Preklad musí byť pripojený k písomnosti v poradí slovenská písomnosť a potom overený preklad pre každú prípadnú písomnosť zvlášť

Najčastejšie kladené otázky

- Ako si mám vyhľadať príslušný súd v EÚ? (Internet Explorer 5.5 a novšie)
- Ako si mám vyhľadať príslušný súd pre Chorvátsko?
- Kde nájdem prekladateľa do Litovčiny, Estónčiny ? (na ich VV v Bratislave <http://www2.mfa.sk/App/WCM/main.nsf?Open>)
- Ako mám doručiť do štátu, s ktorým nie je uzatvorená žiadna medzinárodná zmluva? Nedá sa – výnimočne (a/Viedenský dohovor o konzulárnych stykoch, vyhl. č. 32/1969 Zb. len doručovanie slovenským občanom tam žijúcim) čl. 5 j/ v doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov alebo vo vybavovaní dožiadaní alebo poverení na vykonanie dôkazu pre súdy vysielajúceho štátu v súlade s platnými medzinárodnými dohodami, alebo pokiaľ takéto medzinárodné dohody neexistujú, iným spôsobom, ktorý je v súlade so zákonmi a predpismi prijímajúceho štátu , b/ poštou, ale nejedná sa o doručenie s právnymi účinkami v dožiadanom štáte)
- Kde nájdem príslušný prijímajúci orgán a jazyk, do ktorého mám dať preložiť písomnosti podľa Haagskeho dohovoru o doručovaní vo Švajčiarsku, Kanade ? www.justice.sk – Medzinárodné právo-Haagska konferencia – Viazanosť dohovormi

Mailové adresy odboru

- tatiana.hackova@justice.sk
- sona.galova.....
- alexandra.hasalova.....
- luciana.polaczykova.....
- helena.kasanova.....
- V maily uviesť štát, účastníkov a vec